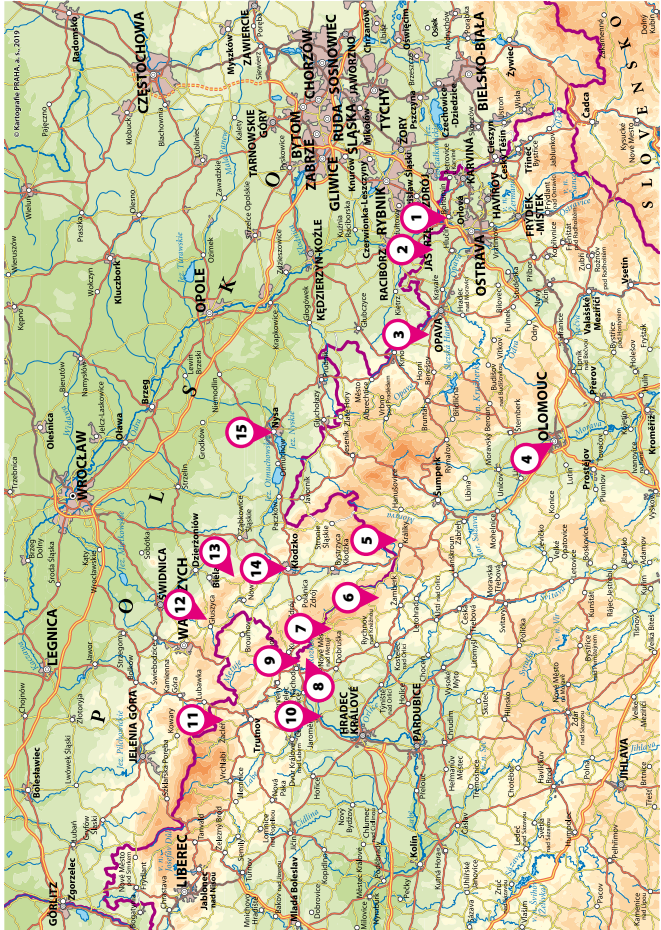
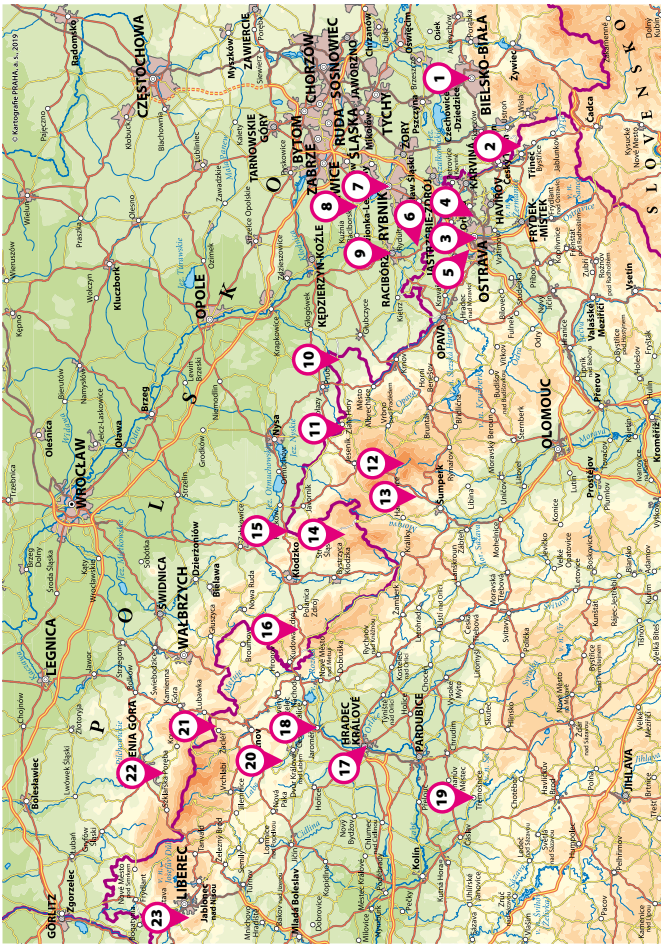

1 | STARÁ FABRIKA – 42,4 km → **2 | VÁPENNÉ PECE** – 46,6 km → **3 | DOLNÍ OBLAST VÍTKOVICE** – 8,8 km → **4 | DŮL MICHAL** – 9,9 km → **5 | LANDEK PARK** – 18,6 km → **6 | VODNÍ MLÝN V TWOROWÉ** – 31,5 km → **7 | DŮL IGNACY** – 13,8 km → **8 | HISTORICKÁ ŽELEZNIČNÍ STANICE** – 22,6 km → **9 | SLEZSKÁ GEOFYZIKÁLNÍ OBSERVÁTOR V RATIBORĚ** – 47,9 km → **10 | OSOBLAŽSKÁ ÚZKOKOLEJKA** – 33,8 km → **11 | ZLATORUDNÉ MLÝNY** – 62,2 km → **12 | PŘEČERPÁVACÍ VODNÍ ELEKTRÁRNA DLOUHÉ STRANĚ** – 12,1 km → **13 | RUČNÍ PAPIRNA VELKÉ LOSINY** – 48,6 km → **14 | URANOVÝ DŮL** – 29,8 km → **15 | ZLATÝ DŮL** – 41,4 km → **16 | MUZEUM PAPIRNICTVÍ** – 59,9 km → **17 | LABSKÁ VODNÍ ELEKTRÁRNA HUČÁK** – 20 km → **18 | ŽELEZNIČNÍ MUZEUM VÝTOPNA** – 67,5 km → **19 | BERLOVA VÁPENKA** – 83,5 km → **20 | PŘEHRADA LES KRÁLOVSTVÍ** – 39,2 km → **21 | HORNICKÝ SKANZEN ŽACLÉR** – 55,5 km → **22 | SKLÁRNA JULIA** – 66,5 km → **23 | JEŠTĚD**

Délka trasy: 862 km

1 | MUZEUM „NA TRATI“ – 10,2 km → **2 | AREÁL ČS. OPEVNĚNÍ, HLUČÍN** – 30,8 km → **3 | PAMÁTNÍK AČR A ČS. OPEVNĚNÍ, OPAVA** – 68,2 km → **4 | CÍSAŘSKO-KRÁLOVSKÁ PEVNOST OLOMOUC** – 77,6 km → **5 | MUZEUM – TVRZ BOUDA A HŮRKA** – 32,6 km → **6 | TVRZ HANIČKA** – 33,7 km → **7 | TVRZ SKUTINA** – 15,7 km → **8 | PEVNOST DOBROŠOV** – 8,7 km → **9 | BĚLOVESKÝ PEVNOSTNÍ SKANZEN** – 25,4 km → **10 | PEVNOST JOSEFOV** – 39,7 km → **11 | PEVNOST STACHELBERG** – 78,8 km → **12 | KOMPLEX RIESE** – 24,1 km → **13 | PEVNOST STŘÍBRNÁ HORA** – 35,8 km → **14 | PEVNOST KLADESKO** – 57 km → **15 | PEVNOST NISA**

Délka trasy: 538 km

PO TECHNICKÝCH A VOJENSKÝCH PAMÁTKÁCH

TECHNICKÉ PAMÁTKY

Probudte svou zvědavost a vydejte se do starých dolů, nechte se unést pohledem na majestátní nádrž 3. největší vodní elektrárny na světě zasazenou do přírody Jeseníků, užíjte si netradiční jízdu úzkokolejkou, nakoukněte do světově proslulé továrny robotů nebo si třeba zkuste vyrýžovat zlatou nugetu ve Zlatých Horách. To a mnohem více vás čeká při cestě za technickými unikáty česko-polského pohraničí.

1 Stará fabrika, Bílsko-Bělá (Bielsko-Biała)

Úkolem Muzea textilní výroby, založeného roku 1979, bylo shromažďovat památky související s centrem vlánské výroby v Bílsku-Bělé. Zejména to jsou různé typy strojů a zařízení používaných v přádelnictví, tkalcovství, ale i strojů na výrobu klobouků.

muzeum.bielsko.pl

2 Vápenné pece, Vendryně

Pece vznikly na začátku 19. století, kdy se na území obce těžila železná ruda. Do této doby spadá také těžba vápence a jeho vypalování v tzv. „Wopienkach“, jak byly pece v místním nářečí pojmenovány. Jedná se o dvě kruhové – šachtové pece, jejichž provoz byl ukončen v roce 1965.

TIP! Technické muzeum Tatra, Kopřivnice

Nejucelenější sbírka věnovaná kopřivnické vozovce, později proslavené jako fenomenální automobilka TATRA.

www.tatramuseum.cz

4 Důl Michal, Ostrava

V bývalém dolu si můžete projít trasu, kterou horníci absolvovali před samotnou prací v dole. K vidění je např. řetězová šatna, sprchy, známkovna, cechovna, lampovna nebo výdejna svačin. Nechybí ani kancelář geologa nebo ošetřovna. Chloubou muzea je unikátní a stále funkční parní stroj z roku 1903.

www.ostravainfo.cz

TIP! Muzeum Ustrońskie

Stálá expozice návštěvníky seznamuje s historií města a zdejšího průmyslu.

www.muzeum.ustron.pl

3 Dolní oblast Vítkovice, Ostrava

Světově unikátní areál, kde se mezi léty 1828 – 1998 těžilo uhlí a vyrábělo surové železo, je dnes jedinečným vzdělávacím, společenským a kulturním centrem. Pod Dolní oblast Vítkovic spadá Multifunkční aula Gong a její galerie, U6 – malý svět techniky a Landek park s největší expozicí hornictví v ČR.

Víte, že...? V areálu také najdete Velký svět techniky, který představuje vědu a techniku jako zábavnou hru, a kulturní čtvrť Hlubina lákající hudebníky a umělce. V areálu také najdete Velký svět techniky, který představuje vědu a techniku jako zábavnou hru, a kulturní čtvrť Hlubina lákající hudebníky a umělce.

www.ostravainfo.cz

5 Landek Park, Ostrava

V největším hornickém muzeu v ČR můžete sfátat kleci do důlní sloje a na chvíli se ocitnout v kůži horníků. Kromě důlní expozice navštívte také expozici báňského záchranářství, razicí a dobývací techniky, historie důlní dopravy a osídlení.

www.ostravainfo.cz

PO TECHNICKÝCH A VOJENSKÝCH PAMÁTKÁCH

6 Vodní mlýn v Tworówě

Vodní mlýn z roku 1914 je stále funkční a denně vyprodukuje na 3 t mouky.

7 Důl Ignacy, Rybník

Industriální Kulturní Centrum funguje nejen jako historické muzeum, kde návštěvníci uvidí např. ocelové těžní věže, vyhlídkovou věž, transformační stanice, parní stroje a mnoho dalších hornických artefaktů, ale také jako kulturní centrum celého regionu.

www.zabytkitechniki.pl

TIP! Továrna robotů, Mošna

V muzeu si lze prohlédnout roboty, především postavy z filmů sci-fi, z nichž největší měří až 3,5 metru a váží téměř tunu. Nachází se zde i užiték věci. Vše se vyrábí převážně z automobilového šrotu.

www.igf.edu.pl

9 Slezská geofyzikální observatoř v Ratiboři (Racibórz)

Observatoř vznikla ve 20. letech 20. století, aby zkoumala negativní aspekty těžební činnosti. V malém muzeu v suterénu budovy si dnes můžete prohlédnout staré seismografy.

www.igf.edu.pl

8 Historická železniční stanice úzkokolejné dráhy v Rudach

Úzkokolejná železnice v Rudach je jednou z největších zajímavostí Stezky technických památek Slezského vojvodství. Můžeme zde najít např. nádražní budovu, trojkolejnou halu lokomotivního depa, vodojem, osm lokomotiv a několik vagónů. Největší atrakcí je však možnost projet se v historických vagónech po železnici na dvou trasách.

TIP! Kosárna, Karlovice

Historické venkovské stavení představuje výrobu drobného zemědělského nářadí, expozici lesnictví a expozici bydlení na vesnici. V rámci speciálních prohlídek si vyzkoušíte praní na valše a pletení košíků.

technotrasy.cz/kosarna

TIP! Mlýn v Brzeźnicy

Cihlový mlýn z 20. let 20. století byl znovu uveden do provozu v roce 2006.

Víte, že...? S mlýnem je spojen německý romantický básník Joseph von Eichendorff, který se nešťastně zamiloval do mlynářovy dcery a své pocity reflektoval do básně „Das zerbrochene Ring“ (Zlomený prsten).

TIP! Královská huť v Zagwiżdzu

Komplex bývalé královské hutě z 18. stol. zahrnuje cihlové budovy (sklad, slévárnu a kovárnou spojené dvěma kanály).

PO TECHNICKÝCH A VOJENSKÝCH PAMÁTKÁCH

10 Osoblažská úzkokolejka, Osoblaha

Po poslední úzkokolejce mezi Třemešnou a Osoblahou v podhůří Jeseníků jezdí klasické i parní vlaky pravidelně už přes 120 let.

www.osoblazsko.com

TIP! Centrum tkalcovských tradic, Prudnik

Centrum se snaží uchovat a interpretovat tradici textilního průmyslu, která se zde rozvíjela od 19. století.

www.muzeumprudnik.pl

TIP! Vodní elektrárna Háj, Třeština

Vodní dílo vzniklo v letech 1921–1924. Jedná se o jeden ze skvostů meziválečné moderní architektury.

12 Přecherňavací vodní elektrárna Dlouhé stráně

Třetí největší přecherňavací vodní elektrárna na světě a nejrozsáhlejší vodní energetické dílo v ČR. Většina objektů se nachází pod zemí, stavby na povrchu jsou ohleduplně začleněny do okolní přírody a vytvářejí s ní harmonický celek. Exkurze jsou možné celoročně vždy po předchozím online objednání. Při prohlídce navštívíte technologické provozy v obrovských podzemních prostorách, dolní nádrž i impozantní horní nádrž.

www.dlouhe-strane.cz

11 Zlatorudné mlýny, Zlaté Hory

V Údolí ztracených štol si prohlédnete repliku dobových zlatorudných mlýnů ze 14. století jako připomínku časů největší slávy dobývání zlata ve zdejších kraji.

13 Ruční papírna Velké Losiny

Ruční papírna dnes patří k nejstarším doposud fungujícím podnikům svého druhu v Evropě. Papír se zde vyrábí tradičním postupem z bavlny a lnu a pro svou trvanlivost se používá zejména ve výtvarném umění, pro významnou korespondenci, reprezentativní účely a v knižní a restaurátorské praxi.

muzeumpapiru.cz

15 Zlatý důl, Złoty Stok

(→ s. 29)

14 Uranový důl, Kletno

(→ s. 27)

16 Muzeum papírnickví, Duszniki-Zdrój

(→ s. 26)

17 Labská vodní elektrárna Hučák, Hradec Králové

Vedle parní elektrárny z roku 1910 vznikla v roce 1912 také vodní průtočná elektrárna. K vidění jsou historické předměty ze sbírek Národního technického muzea a dá se nahlédnout i do elektrárenského provozu.

www.cez.cz/hucak

18 Železniční muzeum Výtopna Jaroměř

Ve více než sto let staré výtopně parních lokomotiv v blízkosti železniční stanice Jaroměř si můžete připomenout doby, kdy na železnici vládla pára.

Víte, že...? V expozici najdete nejstarší provozuschopnou parní lokomotivu z roku 1879.

www.vytopnajaromer.cz

20 Přehrada Les Království, Bílá Třemešná

Přehrada Les Království je přehradní nádrž na řece Labi. Leží u samoty Těšnov v katastrálním území Bílá Třemešná, 4 km proti proudu od města Dvůr Králové nad Labem. Stavba byla postavena v romantizujícím pseudogotickém duchu (1910–1919).

prehrada-les-kralovstvi.cz

22 Sklárna Julia, Piechovice

Sklárna Julia již téměř 200 let vyrábí ručně zdobené výrobky z křišťálového skla. Kromě možnosti podívat se na práci nejlepších řemeslníků zde na návštěvníky čekají speciální ukázky a workshopy.

hutajulia.com

TIP! Muzeum keramiky, Boleslavce (Bolesławiec)

Hlavními exponáty je keramické nádobí, od 18. století po současnost.

TIP! Muzeum Slezského tisku, Psczynna (→ s. 36)**21 Hornický skanzen Žacléř**

Areál dolu Jan Šverma je poslední dochovanou památkou na hlubinné uhelné hornictví ve východních Čechách, které je písemně dokumentováno již od 16. století. Důl je přístupný veřejnosti jako hornický skanzen.

www.djs-ops.cz

23 Ještěd

V r. 1973 byl pár kilometrů od Liberce dokončen nový hotel a televizní vysílač ne-soucí podobu stříbrného kuželu. Stal se ojedinělou dominantou ještědského hřebetu a celého kraje.

www.rozhlednajested.cz

19 Berlova vápenka, Třemošnice

Berlova vápenka představuje jedinečně zachovanou památku na počátky průmyslové výroby vápna pod Železnými horami. Fungovala v letech 1880 až 1960, v současné době zde naleznete expozici dějin vápenictví.

Československé opevnění budované v letech 1935–1938 podél hranic tehdejšího Československa patřilo mezi nejdokonalejší pevnostní obranné systémy v Evropě. Projektované opevnění se skládalo z linie lehkých objektů (jednoduché pevnůstky) a těžkých objektů (samostatné objekty nebo dělostřelecké tvrze).

1 Muzeum MO-S5 „Na trati“, Starý Bohumín

Patří do kategorie těžkého opevnění. Po stavební stránce se jedná o atypický oboustranný samostatný dvoupodlažní pěchotní srub III. stupně odolnosti. Původní výzbroj objektu tvořily dva protitankové kanóny a čtyři samostatné těžké kulomety umístěné ve střeleckých místnostech. Tato výzbroj byla doplněna těžkým a lehkým kulometem ve dvou pěchotních zvonech, třemi lehkými kulomety v pomocných střelnách a šesti granátovými skluzy.

www.bunkr-bohumin.cz

4 Císařsko-královská pevnost Olomouc

V Olomouci a blízkém okolí si můžete prohlédnout památky bastionového opevnění z 18. století, o jehož výstavbě rozhodla panovnice Marie Terezie na obranu proti Prusům. V centru města si prohlédnete Terezkou bránu nebo vodní kasárny a v Korunní pevnůstce se pak dozvíte více o vojenské historii Olomouce. Nahlédnout můžete také do některých objektů pozdějšího fortového opevnění z 19. století. Třicet vojenských objektů, které bývaly součástí pevnosti, propojuje naučná cyklotrasa.

cisarska-pevnost.cz

5 Muzeum čs. opevnění – dělostřelecká tvrz Bouda 5.1 a Hůrka 5.2, Králíky

Tyto dva objekty jsou největšími pevnostními stavbami ze 30. let 20. století, které jsou na území ČR přístupné veřejnosti. Jsou zároveň součástí Králícké pevnostní oblasti, kde je postupně realizován projekt na záchranu a zpřístupnění těchto unikátních vojensko-technických a historických památek.

TIP! Trasa 6,5 km dlouhé naučné stezky vás zavede z Velkého náměstí v Králíkách až k dělostřelecké tvrzi Hůrka a prozradí spoustu zajímavostí o zdejších pevnostních objektech.

www.boudamuseum.com

2 Areál čs. opevnění Hlučín Darkovičky

Pevnostní areál je dnes evropsky vysoce ceněnou prezentací ojedinělého fortifikačního systému ČR, který vznikl v letech 1935–1938. Objekty areálu představují různé odlišnosti po stránce projekční i palebně-taktické a rovněž různé stupně odolnosti. Areál je součástí stezky technických atrakcí, tzv. TECHNOLAS, která propojuje významné industriální památky na území Moravskoslezského kraje.

www.szm.cz

3 Památník AČR a čs. opevnění Opava – Milostovice

Tři betonové pevnosti, které se staly součástí opevnění Československa ve 30. letech 20. století. Unikátem, který nikde jinde nenajdete, jsou dva pevnostní kanóny s označením L1 vyráběné plzeňskou Škodovkou.

TIP! Silným zážitkem je každoroční akce Světla nad bunkry, během které jsou nasvíceny bunkry po celé linii opevnění.

PO TECHNICKÝCH A VOJENSKÝCH PAMÁTKÁCH

6 Tvrz Hanička

Komplex vojenského opevnění z let 1935–1938. Tvoří jej pět bojových srubů s pancéřovými zvony a kolem 1750 m podzemních chodeb a sálů. Podzemí včetně vojenského muzea je přístupné veřejnosti.

www.hanicka.cz

7 Tvrz Skutina

Dělostřelecká tvrz představuje tvrz „francouzského“ typu – dva pěchotní sruby jsou vsunuty do linie samostatných objektů, aby palbami svých zbraní chránily ostatní objekty tvrze a zajišťovaly souvislost palebné přehrad. Na svahu odvráceném od nepřitele měly být postaveny zbývající tři sruby. Práce však byly pozastaveny na podzim roku 1938.

www.skutina.cz

8 Pevnost Dobrošov

Stavba pevnosti začala v roce 1937, ale již další rok byly práce definitivně zastaveny. Za tu dobu se stihlo vyrukat 1750 m spojovacích chodeb a 750 m podzemních prostor v hloubce 20–39 metrů pod povrchem terénu.

TIP! Celou pevností vás provede naučná stezka, která vás po linii opevnění zavede až do lázni Běloves.

www.pevnostdobrosov.cz

10 Pevnost Josefov

Bastionová pevnost je unikátní obranný komplex vybudovaný v duchu nejlepších znalostí opevňování té doby. V době svého vzniku, na konci 18. století, představovaly chodby dlouhé téměř 45 km nejrozsáhlejší podzemní komplex v Evropě. Při prohlídce ujedete asi 1 km a dozvíte se o překvapeních nastražených pro nezvané návštěvníky. Na závěr si pak vyzkoušíte, jaké to je, jít podzemními chodbami úplně potmě.

TIP! V nové expozici uvidíte kanóny z 18.–20. století.

www.pevnostjosefov.cz

TIP! Muzeum války 1866

Válečné muzeum stojí v místech, kde se 3. 7. 1866 odehrála bitva mezi pruskými a rakouskými vojsky, druhá největší bitva 19. století. Expozice představuje výzbroj a výstroj zúčastněných armád. V nejbližším okolí se nachází ossarium, mauzoleum, pruský hřbitov, monumentální pomník Austrie. V den výročí bitvy se zde konají vzpomínkové akce na počest padlých.

TIP! Pěchotní srub K-S 14 „U Cihelny“, Králíky

Samostatný pěchotní srub ve III. stupni odolnosti. Koncem srpna u objektu probíhá tradiční ukázka boje o opevnění. V objektu je umístěna rozsáhlá expozice o založení Československé republiky, čs. legiích, výstavbě opevnění a osudech četaře Arnošta HRADA, který v objektu tragicky zahynul.

cihelna.militaryclub.info

9 Běloveský pevnostní skanzen, Náchod-Běloves

Pevnostní skanzen je unikátním souborem zrekonstruovaných objektů československého opevnění z let 1935–1938. Srdcem skanzenu je pěchotní srub N-S 82 „Březinka“, který je uveden do stavu, v jakém se nacházel na podzim roku 1938.

www.brezinka.cz

11 Pevnost Stachelberg

Tvrz Stachelberg byla v letech 1937–1938 budována jako součást předválečného Československého opevnění nad Babím u Trutnova, na východním okraji Krkonoš. Expozice v objektu je doplněna o velké množství modelů dobové vojenské techniky, i jednotlivých pevnostních staveb.

www.stachelberg.cz

PO TECHNICKÝCH A VOJENSKÝCH PAMÁTKÁCH

13 Pevnost Stříbrná Hora (Srebrna Góra)

Horská tvrz z druhé poloviny 18. století, ve své době jeden z nejmodernějších vojenských objektů v Evropě. Komplex zahrnuje šest pevností a několik bašt, včetně ohromného Donjonu v centru obranné základny. Po tvrzi provází návštěvníky průvodci v historických pruských uniformách.

forty.pl

12 Komplex Riese, Walim a Gluszyca

Komplex Riese situovaný v Sudetech je největším stavebně-hornickým projektem vytvořeným nacistickým Německem. Větší část komplexu tvoří podzemní síť tunelů, k jejichž stavbě byli využíváni vězni. Štoly jsou dodnes plně tajemství a představují unikátní památku z 2. světové války.

TIP! Podzemní město Oswowka je nejzajímavější a nejdelší zpřístupněný objekt celého komplexu. Historická trasa – s průvodcem o délce 1200 m, extrémní trasa – s průvodcem, zahrnuje i jízdu na loďce nebo chodby hledačů pokladů.

sztolnie.pl; www.osowka.pl

TIP! Vokova věž, Prudník

Hradební věž (Wieża Zamkowa) zvaná také Vokova věž je jediným pozůstatkem pevnosti z 13. století, kterou postavil český šlechtic, rytíř a zakladatel Prudníku Vok z Rožmberka. Středověký hrad shořel na začátku 19. století, zbyla pouze věž (41 m), která slouží jako rozhledna.

15 Pevnost Nisa (Nysa)

Pevnost je jedním z nejlépe zachovaných fortifikačních systémů ve Slezsku. Většina objektů – Bastion sv. Hedviky, Vodní fort, Kapucínská a kardinálská reduta, Fort Prusko, Fort I až II a opevnění byla vybudována v 18. stol. V 19. stol. následoval proces jejich modernizace. Objekty pevnosti Nisa zaujímají plochu okolo 80 ha a obepínají území o ploše okolo 230 ha. Na začátku tohoto století prošla pevnost rozsáhlou rekonstrukcí a stala se významnou turistickou atrakcí a místem konání kulturních akcí. V pevnosti se pravidelně odehrávají historické akce – Bitva o Nisu (v srpnu nebo září během Dní pevnosti Nisa) s účastí uniformovaných skupin z Polska i zahraničí.

www.twierdzanysa.com

TIP! Muzeum „Blechhammer – 44“, Kędzierzyn – Koźle

Malé muzeum představuje historii obce a okolí v období druhé světové války. Jednotlivé místnosti jsou koncipovány tematicky: 15. letecká armáda USAAF, váleční zajatci, dělníci avězni místních táborů.

TIP! Muzeum 4. pluku podhalanských střelců, Těšín (Cieszyn)

Malé soukromé muzeum, které přibližuje historii 4. pluku podhalanských střelců, jež v tomto městě měli do roku 1939 svou posádku.

14 Pevnost Kladsko (Kłodzko)

Pevnost Kłodzko na Hradní hoře (Wzgórze Zamkowe), postavená v 16. století Rakouskem a rozšířená v 18. století Pruskem, je komplexem bastionů, kaset a záhadných labyrintů. Uvnitř pevnosti se seznámíte s životem tehdejších vojáků, zpřístupněna je i část podzemních chodeb.

www.twierdza.klodzko.pl

